

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ความรู้ ทักษะคติต่อพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของพนักงานอุตสาหกรรมเรือ
พระจุลจอมเกล้า กรมอุตสาหกรรมเรือ กรณีศึกษา: ในสายงานฝ่ายผลิต

KNOWLEDGE AND ATTITUDE ON SAFETY BEHAVIOR OF OFFICER IN PHRACHULACHOMKLAO
NAVAL DOCKYARD, NAVAL DOCKYARD DEPARTMENT IN
CASE STUDY; PRODUCTION SECTION

ศิริพงศ์ ศรีสุขกาญจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการทางวิศวกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2553

ความรู้ ทัศนคติต่อพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของพนักงานอุทหาเรื่อ
พระจุลจอมเกล้า กรมอุทหาเรื่อ กรณีศึกษา: ในสายงานฝ่ายผลิต

ศิริพงศ์ ศรีสุขกาญจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการทางวิศวกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

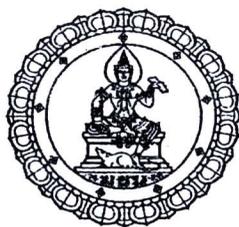
พ.ศ. 2553

**Knowledge and Attitude on Safety Behavior of Officer in Phrachulachomklao
Naval Dockyard, Naval Dockyard Department in
Case Study: Production Section**

Siripong Srisookgarn

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science
Department of Engineering Management
Graduate School, Dhurakij Pundit University**

2010

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความรู้ ทักษะคิดต่อพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของพนักงานอุทหาเรือ

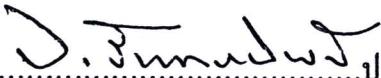
พระจุลจอมเกล้า กรมอุทหาเรือในสายงานฝ่ายผลิต

เสนอโดย   ศิริพงษ์ ศรีสุขกาญจน์

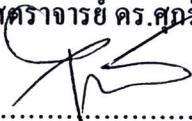
สาขาวิชา   การจัดการทางวิศวกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภรัชชัย วรรณัน

ได้พิจารณาเห็นชอบ โดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ประศาสน์ จันทราทิพย์)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภรัชชัย วรรณัน)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ ศรีโอฬาร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ณัฐพัชร์ อารีรัชกุลกานต์)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิดา จิตรน้อมรัตน์)

วันที่ .. 11 .. เดือน .. สิงหาคม .. พ.ศ. .... 2553 .....

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความรู้ ทักษะคติต่อพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของพนักงานอุทหาเรื่อ พระจุลจอมเกล้า กรมอุทหาเรื่อ กรณีศึกษา: ในสายงานฝ่ายผลิต
ชื่อผู้เขียน	ศิริพงศ์ ศรีสุขกาญจน์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภรัชชัย วรรัตน์
สาขาวิชา	การจัดการทางวิศวกรรม
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

242430

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของพนักงาน เปรียบเทียบความรู้และทักษะคติของพนักงานที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน และความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมด้านความปลอดภัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ พนักงานที่ปฏิบัติงานในสายงานฝ่ายผลิตของอุทหาเรื่อพระจุลจอมเกล้า กรมอุทหาเรื่อ จำนวน 277 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ แบบสอบถามลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ด้านความปลอดภัย ทักษะคติด้านความปลอดภัย และพฤติกรรมด้านความปลอดภัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows Version 11.5

ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีระดับความรู้ด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง ทักษะคติด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับที่ดี และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง พนักงานที่มีระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน อายุงาน การฝึกอบรม และการประสบอุบัติเหตุที่แตกต่างกัน มีความรู้ด้านความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนพนักงานที่มี เพศ และอายุ ที่แตกต่างกัน มีความรู้ด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพนักงานที่มีระดับการศึกษา และการฝึกอบรมที่แตกต่างกัน มีทักษะคติด้านความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนพนักงานที่มีเพศ อายุ ตำแหน่งงาน อายุงาน และการประสบอุบัติเหตุจากการทำงานที่แตกต่างกัน มีทักษะคติด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าความรู้กับทักษะคติด้านความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความรู้กับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนทักษะคติกับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05

Thesis Title   Knowledge and Attitude on Safety Behavior of Officer in Phrachulachomklao
                                 Naval Dockyard, Naval Dockyard Department in Case Study: Production Section

Author   Siripong Srisookgarn

Thesis Advisor   Assistant Professor Suparatchai Vararat, Ph.D.

Department   Engineering Management

Academic Year   2010

ABSTRACT

242430

The objectives of this research were to study a level of knowledge, attitudes and safety behavior of officers and to study personal backgrounds compare to knowledge and safety attitudes of officers and to study relationship between knowledge, attitude and safety behavior. Samples were officers who work in production section of Phrachulachomklao Naval Dockyard, Naval Dockyard Department. Amount of sample was 277. The questionnaire used in data collection was divided into 4 parts: personal data forms, knowledge, attitudes and safety behavior. The data was statistically analyzed by using a computer program SPSS for Window version 11.5.

Results of this research showed that a majority of officer had a high level of attitude but the officer had a moderate level of knowledge and safety behavior. Officer with different education, position, work experience, training experience and work related injuries experience had different knowledge on safety with statistical significance at the level of 0.05 respectively. There was no statistically significance relationship when gender and age were varied against their knowledge. Officers with different education and training experience had different attitudes on safety with statistically significance at the level of 0.05. There was no statistically significance relationship when gender, age, position and work related injuries experience were varied against their attitudes. It was found that knowledge and attitudes had relationship with statistically significance at the level of 0.05 while knowledge and behaviors had relationship with statistically significance at the level of 0.05 while attitudes and behaviors had relationship with statistically significance at the level of 0.05.

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณา แนะนำช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภรัชชัช วรรณรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และประธานกรรมการ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและเป็นพระคุณอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นาวาเอก สุภพัฒพงษ์ สุนทรธรรม ผู้อำนวยการกองกำลังพล อุทการเรือพระจุลจอมเกล้า กรมอุทการเรือ ที่ให้ความสะดวก และให้แนวคิด ข้อเสนอแนะหลายประการ จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และที่สำคัญขอขอบคุณ ข้าราชการ และพนักงานช่าง อุทการเรือพระจุลจอมเกล้า ทุก ๆ คนที่กรุณาให้ข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ด้วยดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ขอขอบทุกความช่วยเหลือทั้งจากเพื่อนร่วมชั้นเรียน และครอบครัวที่คอยให้การสนับสนุนช่วยเหลือตลอดจนเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยมาตลอดระยะเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ศิริพงษ์ ศรีสุขกาญจน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	7
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	8
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้.....	10
2.2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ.....	15
2.3 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม.....	21
2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม.....	25
2.5 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับความปลอดภัย และอุบัติเหตุ.....	27
2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
2.7 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย.....	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
3.3 การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ.....	44
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา และข้อวิจารณ์.....	60
4.1 ผลการศึกษา.....	60
4.2 ข้อวิจารณ์.....	90
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	97
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	98
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	99
บรรณานุกรม.....	102
ภาคผนวก.....	108
ประวัติผู้เขียน.....	121

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 จำนวนผู้ประสบอันตรายและเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานจำแนกตาม ความรุนแรง และรายเดือน ปี พ.ศ.2552.....	12
1.2 จำนวนผู้ประสบอันตรายและเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ปี พ.ศ.2553.....	14
1.3 จำนวนเจ้าหน้าที่อุทหาเหือพระจุลจอมเกล้า กรมอุทหาเหือ ประสบอันตราย และเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 – 2552.....	11
3.1 แสดงคะแนนในแต่ละระดับความคิดเห็นของแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับ ทัศนคติด้านความปลอดภัย.....	47
3.2 แสดงคะแนนในแต่ละระดับความคิดเห็นของแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมด้านความปลอดภัย.....	48
3.3 แสดงสูตรการวิเคราะห์โดยวิธี One-way ANOVA.....	56
3.4 แสดงสมมติฐานการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการทดสอบ.....	59
4.1 จำนวนและค่าร้อยละของพนักงานอุทหาเหือพระจุลจอมเกล้า จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งในการทำงาน อายุงาน การอบรม เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และการประสบอุบัติเหตุในการทำงาน.....	61
4.2 ความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามรายชื่อ.....	63
4.3 ระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน.....	65
4.4 ทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานอุทหาเหือ พระจุลจอมเกล้าจำแนกตามรายชื่อ.....	66
4.5 ระดับทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงาน.....	69
4.6 พฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานป้อมพระจุลจอมเกล้า จำแนกตามรายชื่อ.....	70
4.7 ระดับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน.....	75
4.8 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามเพศ.....	76
4.9 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามอายุ.....	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด.....	77
4.11 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ที่ระดับการศึกษาสูงสุดแตกต่างกันรายคู่.....	78
4.12 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามตำแหน่งในการทำงาน.....	78
4.13 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ที่ตำแหน่งในการทำงานแตกต่างกันรายคู่.....	79
4.14 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามอายุงาน.....	79
4.15 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ที่อายุงานแตกต่างกันรายคู่.....	80
4.16 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน.....	81
4.17 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ที่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานแตกต่างกันรายคู่.....	81
4.18 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามการประสบอุบัติเหตุในการทำงาน.....	82
4.19 แสดงการเปรียบเทียบระดับทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามเพศ.....	83
4.20 แสดงการเปรียบเทียบระดับทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามอายุ.....	83
4.21 แสดงการเปรียบเทียบระดับทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด.....	84
4.22 แสดงการเปรียบเทียบระดับทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงาน ที่ระดับการศึกษาสูงสุดแตกต่างกันรายคู่.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.23 แสดงการเปรียบเทียบระดับทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามตำแหน่งในการทำงาน.....	85
4.24 แสดงการเปรียบเทียบระดับทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามอายุงาน.....	85
4.25 แสดงการเปรียบเทียบระดับทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน.....	86
4.26 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ที่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานแตกต่างกันรายคู่.....	87
4.27 แสดงการเปรียบเทียบระดับทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามการประสบอุบัติเหตุในการทำงาน.....	87
4.28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านความปลอดภัยกับทัศนคติ ด้านความปลอดภัยของพนักงานมีความสัมพันธ์กัน.....	88
4.29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านความปลอดภัยกับพฤติกรรม ด้านความปลอดภัยของพนักงานมีความสัมพันธ์กัน.....	89
4.30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติด้านความปลอดภัยกับพฤติกรรม ด้านความปลอดภัยของพนักงานมีความสัมพันธ์กัน.....	89
4.31 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	90

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ลำดับชั้นของความรู้ด้านพุทธิพิสัยตามแนวคิดของบลูมและคณะ.....	12
2.2 การวัดระดับการเรียนรู้ด้านความรู้ ความคิด ตามแนวคิดของบลูม และคณะ.....	14
2.3 แผนภาพแสดงรูปแบบระบบความปลอดภัยของ Bob Firenze.....	29
2.4 แผนภาพแสดงลำดับการเกิดอุบัติเหตุตามทฤษฎีโคมิโน.....	30
2.5 การตรวจวิเคราะห์การเกิดอุบัติเหตุ.....	34
4.1 แผนภูมิวงกลมแสดงระดับความรู้ด้านความปลอดภัย.....	65
4.2 แผนภูมิวงกลมแสดงระดับทัศนคติด้านความปลอดภัย.....	70
4.3 แผนภูมิวงกลมแสดงระดับพฤติกรรมด้านความปลอดภัย.....	75